

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 514/2021
18.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Станић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Борис Вршка, адвокат из ..., ради развода брака, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 442/20 од 19.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 18.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 442/20 од 19.11.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П2 535/19 од 22.09.2020. године, разведен је брак закључен у ... дана ...2007. године између парничних странака. Тужилца, као мајка, је одређена да самостално врши родитељско право над малолетном ВВ (рођеном ...2007. године), малолетном ГГ (рођеном ...2008. године) и малолетним ДД (рођеним ...2010. године), а адреса пребивалишта и боравишта биће на адреси мајке. Обавезан је тужени да на име доприноса издржавању малолетне деце ВВ, ГГ и ДД, плаћа месечно износ од 7.000,00 динара по детету почев од 22.09.2020. године па убудуће до 05.-тог у месецу за текући месец, док за то постоје законски услови или се околности не промене, на текући рачун мајке. Утврђен је начин одвијања личног контакта оца са малолетном децом од петка у 19.00 часова па до недеље у 19.00 часова, средом у недељи када деца не преспавају код оца од 17.00 до 20.00 часова, сваки други државни и верски празник и сваки други рођендан малолетне деце, половину летњег и зимског распуста, а у другим терминима по жељи деце и договору родитеља. Одбијен је захтев парничних странака за накнаду трошкова парничног поступка. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду ГЖ2 442/20 од 19.11.2020. године, одбијена је, као неоснована, жалба туженог у побијаном усвајајућем делу о самосталном вршењу родитељског права (став други изреке) и висини дечијег издржавања (став трећи изреке) и у том делу првостепена пресуда потврђена. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП, јер другостепени суд у поступку одлучивања о жалби није погрешно применио коју одредбу овог закона, а што је могло бити од утицаја на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени и тужиља су закључили брак дана ...2007. године у којем су добили троје деце: малолетну ВВ рођену ...2007. године, малолетну ГГ рођену ...2008. године и малолетног ДД рођеног ...2010. године. Брачна заједница је прекинута 2019. године од када су ћерке биле са мајком, а син са оцем, а од почетка школске године и син је са мајком. Тужиља живи у приватном стану који плаћа 150 евра месечно, режије плаћа 12.000,00 динара, запослена је и остварује просечну зараду од око 46.000,00 динара месечно и по детету добија дечији додатак од 3.000,00 динара месечно. Других прихода нема, а нема ни имовине на свом имену. Тужени живи са својим родитељима и братом у кући родитеља, ради као ... и месечно заради у просеку 50.000,00-60.000,00 динара. Отац туженог има пензију око 20.000,00 динара, мајка и брат не раде. Режијски трошкови туженог су 9.000,00 динара, што плаћа отац туженог. Месечне потребе деце су око 10.000,00 динара по детету за обућу, одећу, исхрану, школу и друге потребе. Тужиља је пријавила туженог за психичко насиље и по тој пријави судском одлуком изречена је забрана приласка месту становања и узнемиравања тужиље у трајању од годину дана. Утврђено је да оба родитеља поседују општу родитељску подобност. Према налазу и мишљењу Центра за социјални рад ... целисходно је да мајка врши самостално родитељско право, а утврђено је да деца нису занемарена у породици мајке и да је у најбољем интересу детета да мајка самостално врши родитељско право и да деца живе скупа, у стабилном породичном амбијенту, уз остваривање редовног контакта са оцем.

Одлучујући о висини доприноса за издржавање малолетне деце нижестепени судови су у смислу одредаба члана 160, 161. став 1. у вези са чланом 162. Породичног закона РС, определили висину доприноса за издржавање, прихватајући наводе тужиље, а и туженог, да су потребе малолетне деце месечно 10.000,00 динара по детету. Допринос тужиље као родитеља који самостално врши родитељско право се не огледа само у стварном трошку средстава за њихово издржавање, већ и о њеном старању, уложеном у негу и подизању деце, што је материјално немерљиво, па су нижестепени судови обавезали туженог да доприноси издржавању деце по 7.000,00 динара месечно по детету. Правилан је став нижестепених судова да ће наведеним износом бити задовољена потреба деце, а неће бити угрожена егзистенција туженог – оца. Издвајањем износа од по 7.000,00 динара по детету обезбеђује се довољан ниво стандарда малолетне деце, приближно једнак стандарду туженог, нарочито ако се имају у виду узраст и потребе деце, као и допринос мајке, које су једним делом услов стицања његових прихода. Будући да је мајци поверено вршење родитељског права,

доприносу издржавања деце мора се ценити чињеница да их мајка негује и свакодневно брине о њима. Имајући у виду да је тужилца запослена, нижестепени судови су правилно обавезали мајку да остатак потреба обезбеди она.

Врховни касациони суд је оценио да су нижестепени судови правилно применили материјално право.

Одредбом члана 61. став 1. и 2. Породичног закона, дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, а то право може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета.

Према члану 67. Породичног закона, родитељско право је изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета.

Према члану 78. став 3. Породичног закона родитељ који не врши родитељско право има право, између осталог, да са дететом одржава личне односе, што је у складу са одредбом члана 9. став 3. Конвенције Уједињених нација о правима детета („Службени лист СФРЈ-Међународни уговор“ број 15/90 и „Службени лист СРЈ – Међународни уговор“ број 4/96 и 2/97).

Начин одржавања личних односа између родитеља са којим дете не живи и детета мора се прилагодити конкретним условима, те да родитељ код кога дете не живи, може да прати развој детета и у одговарајућој мери доприноси том развоју, и да начин одржавања тих односа буде у складу са најбољим интересом детета, у смислу одредбе члана 6. став 1. и члана 266. став 1. Породичног закона.

Одредбом члана 6. став 1. Породичног закона прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Судови су у свему поступили и према члану 270. Породичног закона, јер су пре доношења одлуке о заштити права детета и вршења родитељског права, затражили налаз и стручно мишљење Центра за социјални рад у Старој Пазови, чиме су предузели све мере предвиђене Породичним законом ради заштите најбољег интереса деце, а потом сагледавајући све околности случаја, одлучили о начину одржавања личних односа туженог и малолетне деце на начин како је то наведено у првостепеној пресуди.

У конкретном случају, како се ради о малолетној деци, која нису занемарена од стране мајке, како је то утврђено из налаза надлежног органа, на шта се ревидент неосновано позива у ревизији, с обзиром да је мишљење дато у свему према правилима струке, према становишту Врховног касационог суда, у најбољем је интересу малолетне деце да се повере мајци на самостално вршење родитељског права и да се начин виђања малолетне деце са оцем уреди како је то наведено у нижестепеним одлукама. У интересу малолетне деце је да живе заједно у истом домаћинству, у стабилном породичном амбијенту, те да своје животне активности претежно остварују у месту свог пребивалишта, ради стварања осећаја сигурности и стабилности.

Нижестепени судови су правилно применили материјално право и у погледу висине издржавања малолетне деце.

Одредбом члана 154. став.1 Породичног закона прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља.

Одредбом члана 162. истог Закона, прописано је да поверилац издржавања може по свом избору захтевати да висина издржавања буде одређена у фиксном месечном новчаном износу или у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања (став 1.); ако се висина издржавања одређује у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања (зарада, накнада зараде, пензија, ауторски хонорар итд.), висина издржавања, по правилу, не може бити мања од 15% нити већа од 50% редовних месечних новчаних примања дужника издржавања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање (став 2.); ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања (став 3.).

Оба родитеља имају законску обавезу издржавања малолетног детета (члан 154. став 1. Породичног закона), а сразмера учешћа у издржавању усклађена је могућностима на страни једног и на страни другог родитеља.

По оцени Врховног касационог суда, одлука о висини обавезе издржавања заједничке деце донета је правилном применом члана 162. став 1. Породичног закона, те довољно и ваљано образложена побијаном пресудом, одбијањем жалбе туженог.

Неосновани су ревизијски наводи о неуредности тужбе, јер су такви наводи могли бити истакнути по пријему тужбе или на припремном рочишту, а ако оно није одржано на рочишту за главну расправу.

Овај суд је имао у виду и остале ревизијске наводе, али је нашао да не утичу на законитост и правилност побијане одлуке, јер се њима само понављају жалбени наводи који су већ били правилно цењени од стране другостепеног суда и оспорава се оцена изведених доказа због чега се ревизија не може изјавити, према члану 407. став 1. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић